

PLAÇA MAJOR

ANY XV. Núm 41 revista de cultura i festa. federació colles de castelló. tardor/hivern 2009

Bon nadal!

PLAÇA MAJOR

ANY XV. Núm 41 revista de cultura i festa . federació colles de castelló. tardor/hivern 2009

Revista quadrimestral

Tardor/hivern 2009

Any XV, número 41

Castelló de la Plana (Plana Alta)

Tiratge de 2000 exemplars (Especial Nadal)

President Joan Josep Trilles i Font

Director Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez

Consell de redacció

Toni Àguila i Fillol

Manel Alonso i Català

Amparo Ayora del Olmo

Estela Bernad Monferrer

Manuel Carceller Safont

Fèlix Franco Pomares

Albert Sánchez-Pantoja

Francisco Signes Castelló

Joanjo Trilles Font

Fàtima Agut Clausell

Assessor lingüístic Albert Sánchez-Pantoja

Fotos Amparo Navas Roldán, Damián Llorens, Lola Torres, arxius de

LABCAP UJI, de Manuel Carceller i de Joanjo Trilles

Portada Vicent Varella

Idea de portada Xipell

Edita

Federació Colles de Castelló

Imprimeix

Gràfiques Color Impres, S.L.U. - Pol. Ind. Fadrell, Nau 75 - 12005 Castelló

Dip. Legal CS-80-96

ISSN 1695-5471

Presentació d'originals

Centre Municipal de Cultura

Carrer d'Antoni Maura, núm. 4 - 3r - 12001 Castelló

<http://www.fedecac@ono.com>**Nota**

"Plaça Major" no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors en els treballs publicats, ni s'hi identifica necessàriament.

Nadal i el teatre a Castelló

La festa de Nadal és, juntament amb la de Sant Joan, la més rica pel que fa al costumari popular. No és casualitat que es tracte de les dues nits solsticials, quan el Sol es troba als punts extrems de l'eclíptica i, com que l'home ha estat sempre un curiós observador dels moviments dels astres, aquestes festes són gairebé tan velles com la pròpia humanitat i a totes les civilitzacions trobem mostres de la celebració d'aquests punts culminants del calendari solar. Al seu moment, el cristianisme va adaptar a aquestes dates la commemoració del naixement respectivament de Sant Joan i de Jesús redemptor.

A Castelló, com s'esdevé a tota la nostra àrea cultural, el costumari nadalenc és abundant i amb aspectes característics: el cant de nades per xiquetes i xiquets (amb acompanyament de ximbombes, carraques, xiulets i altres instruments *ad hoc*), la missa del gall (solemnitzada amb músiques de temàtica més o menys pastoril), el gran àpat de Nadal, amb tota la família reunida per a menjar el clàssic arròs amb pilota i conill, pollastre o titot (segons les possibilitats econòmiques a l'abast de cadascú), les estrenes (els xiquets feliciten el Nadal als familiars i reben la corresponent compensació), el pessebre (una de les tradicions més típiques del cicle nadalenc), representació plàstica del misteri de Nadal a base de figuretes artesanals, casetes de suro, ponts, arbres, muntanyes de suro enfarinades, un riu de paper d'estany, etc. i tot ben adobat amb molsa i altres guarniments vegetals.

Sembla que va ser Sant Francesc d'Assís el primer a organitzar un pessebre vivent, l'any 1223, amb la mateixa gent del poble actuant com a personatges. A partir d'aquí es va estendre a tot arreu aquest costum i concretament al nostre domini lingüístic les representacions populars de temàtica nadalenca són molt nombroses, amb denominacions diverses (segons els llocs) tals com Els Pastorets, Pessebre vivent, Betlem, etc.

A Castelló tenim una forma pròpia d'aquesta manifestació escènica dramàtico-popular que fa les delícies dels castellanencs quan arriba la vespra de Nadal. Es tracta de "El Betlem de la Pigà", retaule nadalenc amb texts del poeta Miquel Peris i música de la compositora Matilde Salvador. Seria pràcticament impossible trobar una denominació d'origen més genuïna i nostrada.

En aquest retaule castellanenc és molt característica i fonamental la figura de "El Poeta", una espècie de narrador i actor tot d'una peça, que presenta, condueix i actua com a catalitzador de l'actuació dels pastorets i de la resta de personatges que participen en la representació d'aquesta versió local del misteri de Nadal.

Any rere any, El Betlem de la Pigà acudeix puntualment a la seua cita nadalenca al Teatre Principal i ha esdevingut una manifestació inseparable de la celebració del Nadal a la nostra ciutat.

Per molts anys.

Albert Sánchez-Pantoja

SUMARI

2. Nadal i el teatre a Castelló. *Albert Sánchez-Pantoja*
3. Parlem amb Rafa Lloret. *Amparo Ayora*
5. XVIII Edició de "Castelló a Escena".
6. Realitat d'alguns personatges del "Betlem de la Pigà".
Manuel Carceller Safont
7. Forn Adell. *Fèlix Franco Pomares*
8. Benvingut siga el Paranimf. *Fàtima Agut Clausell*
10. Contra la violència de gènere contra les dones.
12. Els contracontes de Pasqual Mas. *Manel Alonso i Català*
13. Xé Premi de Narrativa Breu "Josep Pascual Tirado".
14. L'esdeveniment tradicional com a generador de reputació per a les ciutats. *Conclusions. Estela Bernad Monferrer*
18. *El último albéitar templario.*
Dotze Nades Novelles per Castelló.
19. Vocavulgarí Coller: lletra "L" i "LP". *Antoni Àguila i Fillol*
20. Informació Dolçaina i Tabal.
22. Xafardecolles.
23. Crònica Novembre Templer 2009.
24. Crònica de la Nit de Sant Joan 2009.

Amb el suport de la

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ

 ENTREVISTA

PARLEM AMB RAFA LLORET

Per Amparo Ayora

Rafael Lloret Teruel va nèixer a Castelló el 19 de juny del 1948. Cal recordar la seua trajectòria com a escriptor, actor i director teatral. Entre els muntatges que ha dirigit podem destacar La Passió de Borriol, amb Nueva Jerusalem, des que va començar el 1975, i és el soci fundador número 1 de la mateixa, on ha representat el paper de Jesús durant 33 anys fins que l'ha llegat al seu fill Rafa. Ha rebut molts premis, distincions i reconeixements per les diferents vessants de la seua activitat teatral com a escriptor, actor i director.

* * *

AA- Quin va ser el teu primer contacte amb el teatre?

RAFA- Quan era estudiant ja interpretava i escrivia sketches còmics, però el primer contacte va ser amb el *Club Yubi* de la Sagrada Família amb l'obra "*Timidito y Terremoto*" de la Galeria Salesiana el 6 de gener del 1971.

AA- Si hagueres de triar el millor muntatge teatral de tot Castelló que has conegut, quin seria?

RAFA- És difícil dir-ne tant sols ú. Potser, per la quantitat i qualitat dels grups que hi intervenen i per la popularitat que ha aconseguit, el *Betlem de la Pigà* siga

el més reconegut pels castellonencs.

AA- Sense quines actrius i actors no es podria escriure la història del teatre a Castelló?

RAFA- Castelló sempre ha tingut grans actors i actrius. Sánchez Palacios va ser un mite a finals del segle XIX. V. Visiach, P. Felip i Carmen Sabat marquen l'inici del segle XX. Pels anys 50 el T.O.A.R., dirigit per A. Gascó, va fer triomfar V. Agramunt, T. Nadal i Juan Sánchez Sabat. Després, Jaume Sos i *Xato Castanyero* amb Carme Borrull i P. Diaz. Més tard, *Xato Prades*, Virgínia Porcar i els seus germans (Toni, Mitxel i Batiste), Carles Pons o J. A. Castell i la família Vilar, donen pas a la florida realitat actual amb A. Arbeloa, R. Domènech, V. Collado, S. López i un gran nombre d'actors i actrius joves que marcaran època.

AA- Recordes alguna anècdota digna de ser comentada?

RAFA- Era el 1976 i vam anar a actuar a Sagunt, i al carrer, quan muntàvem l'escenari, uns veïns volien que el posarem mirant cap a la dreta i els altres cap a l'esquerra, després de moltes discussions el vam muntar cap a l'esquerra. Quan ja havia començat la funció, un dels veïns que volia l'altra opció es va capficar a entrar el seu cotxe al garatge i ens va fer tallar l'obra, desmuntar, i després de ficar el vehicle, vam haver de tornar a muntar i continuar la funció...

AA- Has conegut cap problema amb la censura?

Don Juan Tenorio

Volaoret d'Or 2009 - Colla del rei Babut

ENTREVISTA

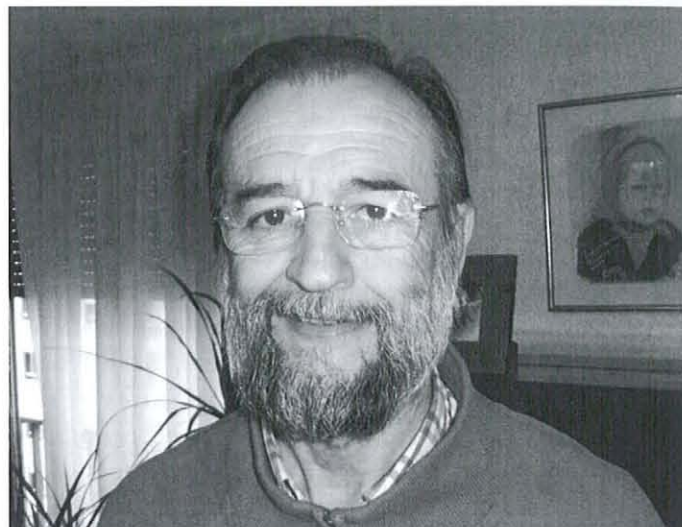
RAFA- Sempre he sigut pràctic... i abans que va aparèixer la censura, jo he fet de censor del que anava a fer... pensant sempre en el públic al qual anava dirigit el meu teatre. Sempre he fet allò del que estava convençut i la censura per a mi ha seguit el públic... i mai no he tingut cap problema. Ha agradat més o menys... i amb la resposta del públic ja n'hi ha hagut prou.

AA- Interpretar, dirigir, escriure teatre, amb quina vessant et sents més identificat?

RAFA- Són vessants ben diferents. Jo em sent molt bé dirigint i actuant alhora. L'actor té el contacte directe amb el públic. El director recrea l'ambient que l'escriptor ha inventat per a que el públic gaudeisca... És difícil triar... Potser diria: a casa, escriptor; als assajos, director; a l'escenari actor.

AA-Teatre professional versus teatre «amateur», quin et sembla millor?

RAFA- M'alegra que faces eixa pregunta... El teatre

amateur és el que fa aquell que no es dedica professionalment al teatre, i el teatre professional és el que fan aquelles persones que viuen del teatre. Com a totes les professions, hi ha grans professionals, però el teatre *amateur* té un component que no el té aquest: els *amateurs* dediquen moltes hores «per afició» a allò que estimen. Direu que també hi ha professionals que ho fan... I teniu raó! Per tant... aquell que ho fa, és un bon *amateur* o un bon professional... i aquell que no ho fa... s'hauria de dedicar a una altra cosa...

AA- La il·lusió de la teua vida quant al teatre...?

RAFA- Sempre pensava reunir els bons actors i actrius que tenim a Castelló en muntatges conjunts, amb grups musicals, de ball, etc. i ho hem aconseguit amb el *Betlem de la Pigà*, i amb el *Don Juan Tenorio* i pense continuar amb altres que prompte veuran la llum.

AA- Projectes futurs?

RAFA- Ara volem treballar, millor dit, estem ja treballant amb la sarsuela *La Revoltosa*, juntament amb M. A. Martínez, director del grup *Música Viva*, i esperem que prompte puguem dur a terme dos grans muntatges que combinen música i teatre, i queestic convençut que agradaran moltíssim al públic de Castelló, que aprofite per a dir que és molt entès i exigent...

Amb la Col·laboració de:

FUNDACION
DAVALOS • FLETCHER
 "LA FUNDACION DE CASTELLON"

Betlem de la Pigà

Teatre Principal de Castelló

23 de desembre de 2008 - A les 21:00 hores.

Text:
MIQUEL PERIS I SEGARRA

Música:
MATHILDE SALVADOR

Cartell:
VICENT VARELLA

Decoració Escènica:
JOSEP LL. ESTANISLAO

Direcció Escènica:
RAFAEL LLORET

Llums:
ALFONS BARREDA

INTERPRETAT PER:

- CORAL VICENT RIPOLLÉS
Direcció: Manuel Torada
- GRUP DE DANCES "EL PORCAT"
- GRUP CASTELLÓ ASSOCIACIÓ D'ESTUDIS TRADICIONALS
- COLLA DE DOLÇAINERS
- ASSOCIACIÓ DE DANCANTS DEL CORPUS
- RONDALLA "ELS LLAURADORS"
- COLLA "EL PIXAVI"
- GRUP DE TEATRE "TRAGAPINYOLS"
- GRUP DE TEATRE "PESSIGANYA"
- ASSOCIACIÓ CULTURAL "LA BARRACA"
- COL·LECTIU BETLEM DE LA PIGÀ

TEATRE PRINCIPAL
DE CASTELLÓ
 Plaça La Pau • 12001 Castelló

Betlem de la Pigà 2008

TEATRE

UN TOTAL DE 13 REPRESENTACIONS EN QUÈ PARTICIPARAN 250 ACTORS, DIRECTORS I TÈCNICS CENTREN LA XVIII EDICIÓ DE “CASTELLÓ A ESCENA”

www.castello.es - Dijous, 19 de Novembre de 2009

Un total de 13 representacions de teatre en què participen altres tants grups de teatre i al voltant de 250 persones entre actors, directors i tècnics centraran la XVIII edició de ‘Castelló a Escena’ que, promoguda per l’Ajuntament de Castelló, es prolongarà del 28 de novembre del 2009 al 20 de març del 2010.

Així ho ha confirmat el **regidor de Cultura, Miguel Ángel Mulet**, el qual hui ha presentat la programació d’esta iniciativa que complix enguany la seua majoria d’edat. Mulet, el qual ha estat acompanyat pels representants dels grups Remei Sánchez i Pedro Díaz, ha destacat que en esta campanya participen tots els grups de teatre aficionat de Castelló i que compten amb un gran nivell de qualitat i amb molt de camí fet.

Per cinquè any consecutiu, esta campanya es realitza en el Teatre Principal i com a novetat, enguany, les funcions es realitzaran durant els caps de setmana. Els dissabtes les actuacions seran a les 20.00 hores i els diumenges a les 19.00 hores. “Amb este canvi, que era sol·licitat per part dels grups de teatre, esperem que enguany l’assistència de públic siga més nombrosa, si és possible, que en les passades edicions”, ha comentat Mulet, el qual s’ha mostrat orgullós de l’esforç dels grups de teatre i els ha traslladat el seu agraïment per “la vostra constància i fidelitat” i als què ha animat que continuen participant i gaudint del teatre.

Tant Remei Sánchez com Pedro Díaz han agraït al consistori el seu suport.

Així, les obres que es representaran són: ‘Història d’un pechicidjo o la venjança del senyor Llorer’, pel Taronger; ‘Sainets medievals’, per Brau Blocou; ‘Els gresques de Talolet’, per Fadrell; ‘Ací no paga ni Déu’, per Baladre; ‘Oblida els tambors’, per Espiral; ‘La meua dona, la teua i la de l’altre’, de l’Armelar; ‘Morir-se se’ns dona bé’, per Entre Bastidors; ‘Maribel i l’estranya família’, per Amics del Teatre; ‘La lliçó’, per Préyade Artifici; ‘Bola de neu’, per l’Enfilat; ‘El crit’, per Maset de Frater; ‘L’alcalde de Zalamea’, per Tragapinyols; i la ‘Corona d’amor i mort’, pel Cresol.

**castelló
a escena
2009/2010**

XVIII campanya municipal de teatre
DEL 28 DE NOVEMBRE DE 2009 AL 6 DE JUNY DE 2010

dissabte dia 28 de novembre, 20 h.
EL TARONGER
HISTÒRIA D'UN PECHICIDJO O LA VENJANÇA DEL SENYOR LLORER

diumenge dia 29 de novembre, 19 h.
BRAU BLOCAU
SAINETS MIEGUEVALS

dissabte dia 16 de gener, 20 h.
FADRELL
ELS GRESQUES DE TALOLET

diumenge dia 17 de gener, 19 h.
BALADRE
ACÍ NO PAGA NI DÉU

dissabte dia 23 de gener, 20 h.
ESPIRAL
OBLIDA ELS TAMBORS

diumenge dia 24 de gener, 19 h.
L'ARMEJAR
LA MEUA DONA, LA TEUA I LA DE L'ALTRE

dissabte dia 6 de febrer, 20 h.
ENTRE BASTIDORS
MORIR-SE SE'NS DONA BÉ

diumenge dia 8 de febrer, 19 h.
AMIGOS DEL TEATRE
MARIBEL I L'ESTRANYA FAMÍLIA

dissabte dia 13 de febrer, 20 h.
PRÉYADE ARTIFICI
LA LLIÇÓ

diumenge dia 15 de febrer, 19 h.
L'ENFILAT
BOLA DE NEU

dissabte dia 20 de febrer, 20 h.
MASET DE FRATER
EL CRIT

diumenge dia 28 de febrer, 19 h.
TRAGAPINYOLS
L'ALCALDE DE ZALAMEA

dissabte dia 20 de març, 20 h.
EL CRESOL
CORONA D'AMOR I MORT

TEATRE PRINCIPAL DE CASTELLÓ

AJUNTAMENT de CASTELLÓ
Presentat per AJUNTAMENT de CASTELLÓ
TEATRE PRINCIPAL DE CASTELLÓ

Amb la Col·laboració de:

TRADICIONS

REALITAT D'ALGUNS PERSONATGES DEL «BETLEM DE LA PIGÀ»

Per Manuel Carceller Safont

Qui era «la millor botifarrera que tenim a Castelló?», tal com diu el text de l'obra del *Betlem de la Pigà*.

A l'antic Mercat Central de Castelló, situat sobre la plaça Major, abans anomenada de la Constitució, comptava amb una humil parada l'àvia paterna de l'escriptor i periodista Francesc Vicent Doménech, *Quiquet de Castàlia*. Es tractava de Francisca Fauró Lavemaria, que és evocada com la sinyó Paca en el *Betlem de la Pigà*, escrit per Miquel Peris i Segarra. La sinyó Paca, la carnissera, a més de repartir bondats gaudia de merescuda fama pel sabor i la qualitat de les seues botifarres d'arròs i de ceba amb sangueta, de les llonganisses, blanquets i xoriços, que omplien els rebosts i les carneres

Francisca Fauró - la sinyó Paca del Betlem de la Pigà

tant de les famílies benestants, dels «sinyorets de Castelló», com de les de classe popular. *La modernista* va ser el nom de la carnisseria de l'antiga plaça de la Constitució, número 34, regentada pel fill de la sinyó Paca, Pedro Vicent Fauró, successor del negoci familiar. Un dels néts de la célebre sinyó Paca va ser Ismael Vicent i Blasco, que va ser president de la gaiata 10, El Toll, a mitjan dels anys setanta del segle XX.

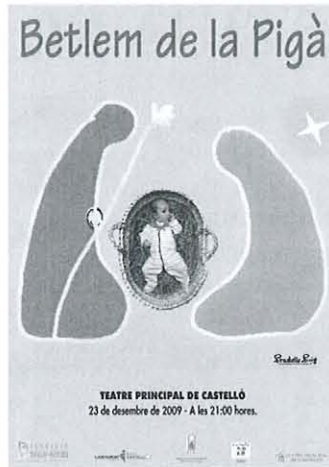
La referència a la carnissera Paca Fauró ens serveix d'exemple per comentar el procés d'escriptura del text de l'obra per Miquel Peris. Un dels amics de l'escriptor era Josep Marzà, qualificat pel mateix Peris -en una entrevista en 1980- com «una font de sapiència, que se sap totes les contalles del Castelló vell». Va ser el senyor Marzà qui va

Betlem de la Pigà 2008

 TRADICIONS

documentar Peris sobre diversos personatges que apareixen en l'obra. Així l'escriptor castellonenc va saber de l'existència de *Maria dels Ximets*, una fadrina del carrer Damunt que organitzava un betlem escènic al forn del carrer de la Moreria. A Miquel Peris, sempre egocèntric, li va agradar aquella referència urbana, perquè en aquell carrer havien viscut el seu besavi i el seu avi, i va decidir introduir-lo com un dels escenaris de l'acció del seu *Betlem*. Però la compositora Matilde Salvador, autèntica promotora de la creació de l'obra, va insistir que la protagonista

havia de ser *Quiqueta la Pigà*, la fadrina que antigament comboiava la representació d'un betlem al Forn del Pla. Com una llicència literària, com buscant un acord, Miquel Peris va acceptar el protagonisme del personatge de la Pigà, però la va presentar com la que organitzava el betlem del Forn de la Moreria. És un bon exemple de la ficció, de l'artifici que sempre envolta qualsevol proposta literària, encara que es presente com a realista, com a reflex dels costums i tradicions reals d'una societat; en el cas de l'obra del *Betlem de la Pigà*, del Castelló del primer terç del segle XX.

 TRADICIONS-CARRER D'AMUNT

FORN ADELL

Per Fèlix Franco Pomares

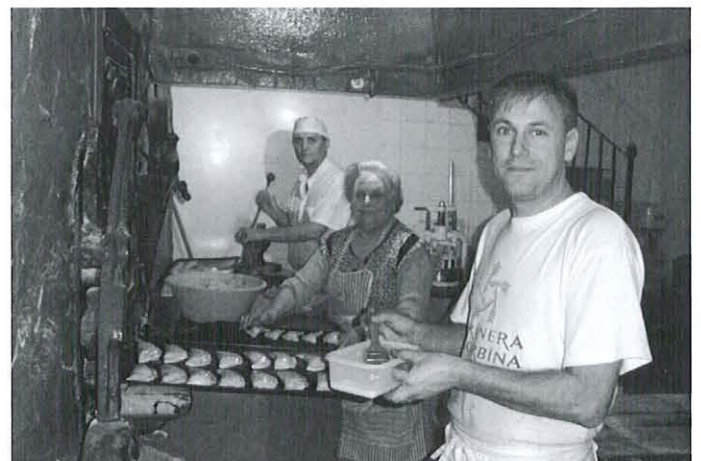
Al Castelló de finals del segle dinou allà per l'any 1875 es va crear a la nostra capital i al "Carrer d'Amunt" el forn Adell, forn de llenya, tradicional del qual Alfredo Adell el 1915 es va fer càrrec i va començar una tradició familiar de forners fins a l'actual propietari Manuel Fuentes Adell nét d'Alfredo i membre de la Colla "Què vols".

Quan traspasses la cortina de canutets et traslades a una altra època, el pa no es ven en el taulell tradicional, has d'entrar en el cor del forn, on Manolo fill, juntament amb els seus pares Manolo i Josefa preparen tots els dies des de primeres hores de la matinada aquest pa, aquestes fogasses, aquestes rosquilletes, aquests rotllets d'anís que molts castellanencs de soca se'n duen tots els dies per a les seues cases.

El pa de Manolo té un altre tacte, un altre gust, està elaborat totalment artesanal, pastant manualment, ficant aquesta massa amb la taujana en el forn de llenya i això li dóna caràcter i sabor a aquest pa.

Amb la seua gràcia i fina ironia, gairebé filosòfica, Josefa Adell és testimoniatge d'una dona dedicada a la seua professió de tota vida, la de fornera, veient com generació rere generació de molts castellanencs passen pel seu forn al carrer "Alloza", recollint pa, rosquilletes o pa amb pebre roig que tan bé saben fer -per cert, ben bo-, testimoni que ara ha recollit el seu fill Manolo.

Fa uns anys l'Ajuntament de Castelló el va reconèixer com un comerç centenari, obsequiant-los amb una placa recordatori d'aquests gairebé cent anys de vida del Forn Adell.

Amb la Col·laboració de:

Bancaixa
Fundació Caixa Castelló

BENVINGUT SIGA EL PARANIMF

Per Fàtima Agut Clausell

El propassat octubre s'inaugurava el Paranimf de la Universitat Jaume I, un espai per a realitzar els actes solemnes de la comunitat universitària. Malgrat no ser-ne l'ús teatral, l'equipament de què l'han dotat omplirà, sense dubte, el buit que Castelló pateix en aquests moments en què només el Teatre Principal roman com a espai teatral i la xarxa de cafés teatre com a espais alternatius, després del tancament del Teatre del Raval, tot esperant la restauració i la reinauguració d'aquest edifici tan estimat pels castellanencs des dels anys cinquanta.

Si bé la prova de so ja s'havia realitzat amb un públic expectant i encuriós, amb la *Bing Bang de Castelló*, el 16 i el 17 d'octubre, com dèiem, vam poder gaudir d'una producció castellanenca si exceptuem els quatre cantants, professionals de València i Barcelona, *L'adéu de Lucrecia Borja*.

Heus ací l'escenari ple de gom a gom amb noranta músics de la Jove Orquestra de Castelló, la majoria d'ells de les comarques castellanenques, seixanta cantants de diversos cors, també dels nostres pobles: Veus de Cambra de Vila-real, Veus Música Viva de Nules, l'Orfeó Universitari i Acadèmica d'Orfeu de Castelló, un cor amb un protagonisme inusitat en aquest tipus de composició, una cantata, per voluntat del seu compositor, Carles Santos.

L'autor del llibret és Joan Francesc Mira. Escriptor i intel·lectual, castellanenc d'adopció i mestre de moltes generacions des dels anys seixanta ençà. Premi Nacional de Traducció, assagista de reconegut prestigi i estudiós de la família Borja. Per tant, del text es desprèn la rellevància de la nissaga valenciana dels Borja a l'Europa del Renaixement que se'ns presentava a l'escenari amb tot l'esplendor, mitjançant la interpretació dels instruments clàssics i dels tradicionals, les dolçaines i les veus.

Carles Santos, vinarossenc, músic i compositor interdisciplinari, és l'autor de la partitura. Ha estat guardonat amb nombrosos premis nacionals i internacionals, admirat i aplaudit als països on actua. Tant els seus concerts unipersonals com les òperes tenen un segell propi que ultrapassen les classificacions tradicionals. Al front de l'orquestra, un jove director ja internacional,

Paranimf

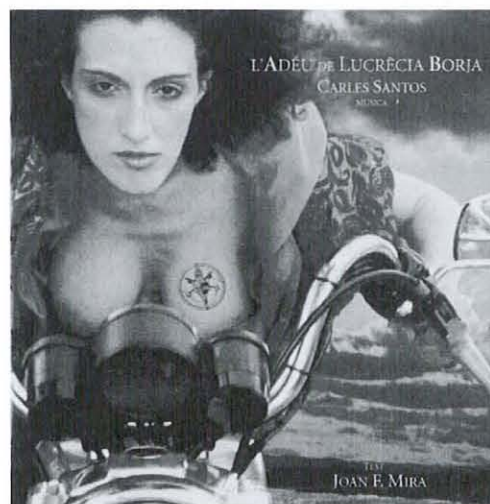
programació oct. nov. des. 2009

Divendres 16 i dissabte 17 d'octubre, 2009
20 hores / 5€

L'adéu de Lucrecia Borja

CONCERT INAUGURAL DEL PARANIMF COM ESPAI ARTÍSTIC

Música:
Carles Santos
Text:
Joan Francesc Mira

Batxens:
Antoni Martí
Sopranos:
Marta Velasco
Mezzosopranos:
Marta Canelas
Tenors:
Antoni Comas

Joan Orquestra de Castelló

Cor:
Veus de Cambra de Vila-real
Acadèmica d'Orfeu de Castelló
Grup de Veus Música Viva de Nules
Orfeó Universitari Jaume I

Pinso:
Enric Borrás
Dolçaines:
Enric Pàg i Ferrer
Director:
Serges Akopov

Més informació

Paranimf: Universitat Jaume I
DIPLOMA D'ARTS I LLETRES
CAMPUS DE BURJASSOT
Tel: 964 22 49 00
Fax: 964 22 49 01
www.uji.es
Paranimf: Universitat Jaume I
C/Alfons el Magnànic, 106 12010

Venda d'entrades

Es trobaran a la venda a partir de les 10 hores de l'obertura de l'edifici.

MÚSICA

Estrenem el Paranimf!
 prova acústica de la Big Band UJI

Sergi Alapont, nascut a Benicàssim i format arreu del món, acompanyat per la pianista Inés Borràs i els solistes dolçainers, Pau Puig i Laia Puig, desxifraven les partitures santianes amb una qualitat inusitada.

L'adéu de Lucrecia Borja ens reconcilià a molts espectadors amb la Cultura amb majúscula, per la perfecció de la posada en escena, la direcció musical i la interpretació. La música ens transportava ara a la més pura òpera italiana, ara a ressons valencians amb els solistes dolçainers, ara a compassos esplendorosos i majestuosos en els quals Lucrecia, Vanozza, Cèsar, el Papa Alexandre VI i el poble s'hi mostraven omnipresents i solemnes.

Després d'aquesta inauguració, la programació del primer trimestre, l'últim del 2009, presenta un gran atractiu, amb espectacles alternatius a d'altres programacions locals, com ara, la ballarina Sol Picó, a més, les representacions programades en la Mostra Reclam ompliran el Paranimf d'humor no exempt de crítica social, d'altres maneres de concebre la música i, sobretot, de noves dramatúrgies com l'obra de l'autor i director argentí Daniel Veronese.

Programació que s'ha vist recompensada per una massiva afluència d'espectadors de totes les edats i els gustos. Benvingut siga el Paranimf, benvinguts siguen els espectacles que esperem que ens mostren l'actualitat més viva i més recent del panorama teatral i musical nacional i internacional, perquè la Universitat siga també una aposta teatral i lúdica per a la ciutat de Castelló. Anem-hi!

Fotografies de Damián Llorens

Amb la Col·laboració de:

FUNDACIÓ MUNICIPAL DE FESTES
 JUNTA DE FESTES DE CASTELLÓ

L'ALCALDE DE CASTELLÓ INVITA "A LA UNIÓ DE TOTS ELS CASTELLONENCs" PER A LLUITAR CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE CONTRA LES DONES

www.castello.es - Dimarts, 24 de Novembre de 2009

La ciutat de Castelló, amb el seu alcalde, **Alberto Fabra**, al front i els membres de la corporació municipal, ha eixit hui al carrer per a celebrar el **Dia Internacional Contra la Violència de Gènere** en un acte en què després que l'edil haja llegit un manifest, diversos representants de la societat civil han llegit diversos textos en contra d'esta xacra social.

Durant l'acte, que ha tingut lloc en la plaça Major, l'alcalde de la capital de la Plana ha destacat que *"Castelló torna a eixir al carrer per a dir no a la violència contra les dones i enguany és especialment trist per a Castelló perquè hem hagut de lamentar la mort de tres dones, Fabiola, Rosada i María. Lamentablement són els rostres més visibles d'esta alifac però les dades són aterridors"*, ha comentat Alberto Fabra.

"Ens enfrontem a un problema ocult i molta gent no comprén la seua magnitud i han sigut moltes les mesures activades per a fer front a esta situació, s'han creat recursos per a estes dones que patixen maltractaments i es posen en marxa mesures i programes que pretenen eradicar estes conductes", ha afirmat l'alcalde, qui ha destacat que l'Ajuntament de Castelló *"es posa al capdavant d'esta lluita i treballa dia a dia per a conscienciar a la ciutadania, ajudar les víctimes i eradicar els maltractaments"*.

"Com a alcalde vull posar de manifest la nostra condemna i ens adherim a tots els actes que es fan des de diverses associacions i volem dir a la societat que la violència de gènere és un problema de tots i totes i només units podem acabar amb este atemptat contra la integritat de les dones", ha afirmat el primer edil.

toleranciacer
 bancaja GENERALITAT VALENCIANA
 CONSSELLERIA DE JUSTIÇA SOCIAL

fundación de la comunidad valenciana
frente a la discriminación y los malos tratos

Final
VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Des de la Fundació de la Comunitat Valenciana Enfront de la Discriminació i els Maltractaments "Tolerància Zero" llancem la marca "Punt Final" com el símbol que s'incorporarà en les nostres accions i activitats, i que pretén estendre's com el signe identificatiu de la sensibilització i el compromís de tots els ciutadans enfront de la Violència de Gènere.

El nostre objectiu és cridar l'atenció i conscienciar a la societat, que les situacions de maltractament tenen una possibilitat real d'acabar a través de l'acció i la solidaritat de les institucions i de la pròpia societat.

El "Punt Final" constituïx també un punt de partida.

La marca està formada per un punt negre: un símbol contundent i definitiu, i un text de suport per a facilitar una millor comprensió del logotip, principalment en la primera etapa de llançament: les paraules "Final" i "Violència de Gènere".

D'aquesta manera, el punt negre simbolitza la conclusió

definitiva de qualsevol situació que impliqui violència de gènere i de tots els problemes que tenen, que genera. Es tracta de posar un "punt final" a totes les circumstàncies que envolten a una situació de maltractaments, tant físics com psíquics: humiliacions, menyspreu, aïllament, baixa autoestima; depressió, violència física i psicològica, fins a arribar a situacions de tortura i violència extrema que poden acabar fins i tot amb la mort.

Es tracta, a més, d'un element senzill d'elaborar per a qualsevol ciutadà, un cercle negre pintat sobre un fons blanc i mostrat de forma visible, identificarà, en qualsevol situació, a totes les persones sensibilitzades amb la lluita contra la Violència de gènere.

Dones, homes i institucions hem d'assumir un paper més actiu per a eradicar aquesta xacra, conjuminant esforços i compromisos per a posar "PUNT FINAL" a la violència de gènere.

Aquest és el nostre compromís.

NOTÍCIES

No plores més!

Alberto Gambino

Avui plores perquè no et crida per a perdonar-te
són somnis trencats perquè ja no vol estimar-te,
només follar-te, a cops tractar-te
busques la llibertat i no la trobes enlloc.

Des dels disset lligada
als dinou precoçment embarassada,
amb només vint anys en una presó tancada,
vida amargada de dona maltractada.

I dic deixa ja de plorar,
per molt que ho facis el dolor no desapareixerà
no pateixis més, i deixa ja de plorar
o la teua única sort serà la teua mort, has de Rebel·lar-te.

No ploris més dona,
per molt que ho facis el dolor no desapareixerà,
deixa de ser un tros de carn submís
i oblida a aquest fill de puta, ell mai no et va voler.

El primer cop va ser una relliscada,
avui la teua única llibertat és somiar amb ser feliç,
digues com més ho podràs resistir,
perquè la teua única finalitat sigui, massa jove morir

Aquest que pega a una Gyalos(dona)
és un fill de puta i no se li pot respectar
i és que el que pega a una Gyalos
és un fill de puta i ho fa perquè no dóna per més

No ploris més dona,
per molt que ho facis el dolor no desapareixerà,
deixa de ser un tros de carn submís
i oblida a aquest fill de puta, ell mai no et va voler.

I dic deixa ja de plorar,
per molt que ho facis el dolor no desapareixerà
no pateixis més, i deixa ja de plorar
o la teua única sort serà la teua mort, has de Rebel·lar-te.

ⁱ Traduït per Inés Escof Betoret

Fotos Amparo Navas

Amb la Col·laboració de:

NARRATIVA

ELS CONTRACONTES DE PASQUAL MAS

Per Manel Alonso i Català

Pasqual Mas i Usó és un escriptor d'aquells que toca tots els pals de la creació literària, un treballador infatigable, d'una constància ferma que s'assaja en una àmplia gamma de gèneres: novel·la, teatre, poesia, articles, periodisme cultural, llibres d'estudi i crítica literària, reculls de relats... Com a conreador de la narrativa curta té publicat el llibre *La confessió* (Editorial Camacuc, 1993), que comprèn un relat extens, quasi emparentat amb la novel·la curta, i els reculls *Històries de la frontera* (Brosquil edicions, 2000) i *Contracontes* (Brosquil edicions, 2003), amb el qual va obtenir el IV Premi de Narrativa Breu Josep Pascual Tirado.

Contracontes el componen deu relats i un microconte. En primer lloc, tots tenen en comú un fet extraliterari que no és massa habitual, els encapçala una dedicatòria, una dedicatòria que de vegades ens pot oferir una lleu pista sobre allò que trobarem en el seu interior, com ara en el relat *La taca*, dedicat a un artista plàstic, on amb tot luxe de detalls se'ns narra com una jove va a l'encontre d'un amic virtual que és dibuixant i només el sorprenent final ens descobrirà el perquè del títol.

Les narracions de Pasqual Mas parteixen d'un fet

quotidià, que per les circumstàncies es converteix en un fet sorprenent. La prosa de Mas recull amb pulcritud, riquesa lèxica i una minuciositat de càmera cinematogràfica l'escena o escenes que ens descriu, creant una atmosfera i un clímax en el lector que trencarà amb la darrera frase.

En algun relat, com ara el cas d'*A l'hora assenyada*, és el llenguatge emprat el vertader protagonista, hi és ple de frases fetes, algunes de la nostra tradició però altres de creació pròpia construïdes pel Mas poeta.

Pasqual Mas, això ja ho he observat en altres llibres, com ara en la novel·la *Diva* (Tàndem edicions), entén la literatura com un joc, com un deliciós *divertimento*, i li agrada que els seus personatges el citen i que fins i tot se'n riuen una mica, com ara en *De poc no ho conte*, una narració carregada d'una fina ironia que té l'estructura d'una caixa xinesa. O fa un homenatge a un col·lega de gremi, en aquest cas a Vicent Marçà en *El col·laborador habitual*, posant de cognom a un dels personatges el títol d'un dels llibres més coneguts del desaparegut escriptor castellonenc: *Tourmalet*. Aquest conte en concret té tot el sabor d'alguns clàssics del cinema de periodistes nord-americà. De fet, he trobat en altres narracions, com ara en *La visita*, el sabor de la comèdia anomenada d'embolic, en *L'amo del desert*

el de les rondalles àrabs, per la qual cosa he deduït que el llibre no és sols un homenatge a un grapat d'amics, sinó al llenguatge de les diverses maneres que l'ésser humà utilitza per a narrar d'una manera creativa.

Per a tancar aquest article cite unes frases del llibre que parlen de com entén l'autor el que és un conte i com s'han d'escriure: «Però els contes, ja se sap, són una anècdota mínima i el que interessa és folrar-la bé, embolcallar-la de vegades, arrebossar-la d'altres i servir-la paraula a paraula com si descobríem el món en cada mot».

Pasqual Mas - Foto Lola Torres

NARRATIVA

JOAN BAPTISTA CAMPOS I CRUAÑES, GUANYA EL XÉ PREMI DE NARRATIVA BREU "JOSEP PASCUAL TIRADO"

L'escriptor i exdirector de Plaça Major, el castellanenc Joan Baptista Campos i Cruañes ha estat el guanyador del Xé Premi de Narrativa Breu "Josep Pascual Tirado".

El veredictes el donà el secretari del jurat, Josep Maria Rambla. També foren jurats, Manel Alonso, Pasqual Mas i Jordi Sebastià. El passat 16 de novembre li lliuraren el premi de 3.000 euros per Miguel Ángel Mulet, Diputat de Cultura de la Diputació de Castelló. A l'acte també estigueren presents: Mari Paz Lázaro, Reina de les Festes; Javier Agustina, de la Junta de Festes; Vicent Pascual, fill de Josep Pascual Tirado; Alejandro Camarasa, de Brosquil Edicions, Joan Montañés Xipell, de la Llibreria Babel; i Joanjo Trilles, President de la Federació Colles de Castelló.

L'obra, titulada *Històries Naturals*, serà editada per Brosquil Edicions, dins de la Col·lecció *Lletra Llarga*, i va estar triada entre 15 obres presentades.

El guanyador, naix a Castelló el 1961, llicenciat en Medicina i Cirurgia per la Universitat de València, diplomad en Transport Sanitari Urgent. També està estudiant Humanitats en la Universitat Jaume I. Treballa com a metge en la SAMU d'Alcora.

Col·laborador habitual en mitjans de comunicació, i en revistes científiques i culturals. La seua dedicació a la literatura s'ha vist reflectida en dos poemaris, *Encenalls de la memòria* (1997) i *Àmbits de l'amor primer* (1998). Així mateix, ha publicat diversos estudis etnogràfics, com ara *Libret de la colla Salandratxo* (1994), *Camí d'arrels* (1996) -tots dos guardonats, respectivament, amb el cinquè i segon premi de la Generalitat Valenciana a la promoció i ús del valencià a publicacions en l'àmbit de les festes de la Magdalena de Castelló-, i *Al voltant del nom de les colles* (1995), llibre fet en col·laboració amb L. Rodríguez, R. Alabau i R. J. Sanz. Altrament, participa en les revistes *Castelló Festa Plena*, *La Barraca* i *Vila de Càlig* i des de 1996 al 2007 ha estat director de *Plaça Major*, revista de cultura i de festa que s'edita a Castelló.

Ha guanyat els següents premis:

- Miquel Peris i Segarra de poesia de Castelló de la Plana, 1996: *Encenalls de la memòria*
- Ciutat de Benicarló de poesia, 1998: *Illes*
- Alambor de contes de Benicarló, 2000: *La calda*
- Ciutat de Vila-real de poesia, 2000: *Istanbul*
- Senyoriu d'Ausiàs March, 2000: *La sang*

- Ciutat de Xàtiva-Ibn Hazm de poesia, 2002: *Ciutat remor*
- Marius Torres, 2002: *Pavelló d'Orient*
- Alambor de narrativa de Benicarló, 2002: *Contes d'estiu*

Ha publicat els següents llibres:

- *Contes d'estiu*. Benicarló: Onada, 2005
- *Encenalls de la memòria*. Castelló de la Plana: Ajuntament, 1997
- *Àmbits de l'amor primer*. Castelló de la Plana: Reial Confraria de la Mare de Déu del Lledó, 1998
- *Illes*. Benicarló: Ajuntament, 1999
- *Istanbul*. València: 7 i mig, 2001
- *La sang*. València: Eliseu Climent / 3i4, 2001
- *Quadern de l'Índia*. València: Brosquil, 2001
- *Pavelló d'Orient*. Barcelona: Ed. 62, 2003
- *Ciutat remor*. Alzira: Bromera, 2003
- *Jardí clos.*: Perifèric, 2009

Premi 2009

Amb la Col·laboració de:

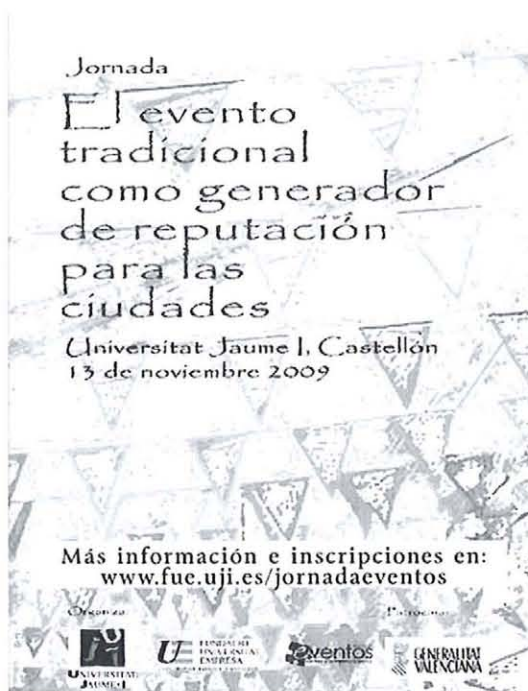
L'ESDEVENIMENT TRADICIONAL COM A GENERADOR DE REPUTACIÓ PER A LES CIUTATS. CONCLUSIONS

Per Estela Bernad Monferrer

El passat 13 de novembre va tindre lloc en la UJI la jornada sobre "L'esdeveniment tradicional com a generador de reputació per a les ciutats" organitzada pel Departament de Ciències de la Comunicació de la Universitat Jaume I. Els participants en esta jornada van destacar, la idoneïtat del tema triat ja que els esdeveniments tradicionals, són part del Patrimoni Cultural Immaterial que tenen els territoris, al tractar-se de patrimoni viu en constant transformació, perquè implementa les tradicions, usos socials i la resta d'arts i espectacles zonals, amb el dia a dia sotmès a la realitat actual.

Amb l'elecció del títol de la jornada, s'ha volgut dotar de caràcter i rigor científic al terme esdeveniment tradicional, més enllà del seu caràcter festiu i folklòric, a més d'assenyalar la importància estratègica que posseeix aquest esdeveniment, com a generador de reputació per als municipis que els acullen, sent reivindicador d'identitat i cultura pròpia, per la qual cosa suposen plataformes de promoció que a manera de marca territori no explícita però sí implícita, suposen un consum territorial de determinats municipis.

En aquest sentit, en la inauguració d'esta jornada Miguel Ángel Mulet, tinent alcalde de l'Ajuntament de Castelló i Vicepresident de la Diputació de Castelló, va subratllar la importància que per a les institucions posseeix que un esdeveniment com el tradicional "es plantege amb el rigor de l'estudi acadèmic". Per la seua banda, el vicerector de la Universitat Jaume I, Manuel Chust, va destacar "la idoneïtat de la temàtica" que ve a subratllar

la importància que per a la gestió de les ciutats posseeixen este tipus d'esdeveniments. I és que, com assenyala el professor Rafael López Lita, una correcta gestió dels intangibles posa en valor elements de les marques. En este cas, "les festes populars són un intangible que pot aportar valor a la marca-ciutat". En este mateix sentit, Juan Manuel Badenas, director general de l'AVAP, destacava com els esdeveniments populars es converteixen en "la forma externa en la què es manifesta la forma de ser d'un territori" d'ací la importància de cuidar la seua celebració amb la finalitat, a més, que es convertisquen en un element

d'inclusió i atracció per a aquells que no pertanyen al territori.

En la magnífica ponència del doctor Badenas "L'esdeveniment com a valor de projecció en la CCVV", este explica la importància d'apostar per este tipus d'esdeveniments, i enuncia la potencialitat que tenen en la nostra Comunitat Autònoma, perquè a més del colorit, bellesa, cultura i tradició que els abonen, són singulars i identitaris dels territoris on es desenvolupen. Especialment, va assenyalar al llarg d'un recorregut anual, tots aquells que es desenvolupen en la província de Castelló, fent especial insistència en la Magdalena, Falles i Entrada de bous i cavalls de Segorbe, però sense oblidar alguns que en la nostra província adquireixen una singularitat especial, com les celebracions de Sant Antoni, els pelegrinatges com la dels Useres o Catí i els Carnestoltes que se celebren en moltes de les nostres localitats, entre altres esdeveniments tradicionals.

 NOTÍCIES

La doctora Estela Bernad, per la seua banda, va aportar en la seua ponència “Les festes com intangible cultural i comunicatiu i instrument de projecció i singularitat de les ciutats”, aquells elements globals que han de configurar una correcta gestió dels esdeveniments culturals, destacant que “no es tracta només d’oci, sinó d’una part fonamental del Patrimoni Cultural Intangible (PCI) de cada territori”, sent un element que ho singularitza, li aporta senyals d’identitat, són part del seu patrimoni viu i de la seua idiosincràsia. Així mateix, també va destacar la importància del desenvolupament d’estos esdeveniments per diferents motius, com per que és una garantia de la preservació del ric patrimoni de costums i tradicions particulars que d’una altra manera es perdrien. També suposa una diversificació de l’oferta així com la desestacionalització de la demanda, i un aprofitament d’infraestructures que d’una altra manera quedarien inactives. A més, al voltant de les mateixes s’ha desenvolupat gran nombre d’activitats empresarials, perquè implica l’activació de gran nombre d’elles i generen activitat al llarg de tot l’any i suposen l’activació, supervivència i impuls d’una sèrie d’indústries (sobretot

les artesanals) que no tindrien activitat sense estes. Finalment, suposa una millora important de la imatge percebuda de la ciutat i entorn on es desenvolupen les festes populars correctament gestionades.

Per la seua banda, la tercera ponència impartida per Jordi Boixadera, tècnic de turisme de l’Ajuntament de Lleida sobre l’Aplec del Caragol de Lleida, va vindre a explicar la gran afluència de fires que s’estan produint especialment a Catalunya amb qualsevol motiu que es puga imaginar. Són festes no històriques que acumulen un solatge identitari, cultural i promocional i que justifiquen de forma conceptual i teòrica les vinculacions que s’estableixen en este tipus d’esdeveniments entre identitat, cultura i territori i que dotant-los d’un pla estratègic de comunicació adequat construeixen sobre la fira popular, com en este cas, una marca territori. En este sentit, la importància que en poc de temps ha anat adquirint l’Aplec del caragol, ha fet que tinga identitat pròpia, i s’haja hagut de traure de la setmana de festes tradicionals, per a celebrar-se en una setmana a part.

La ponència de Merxe Morales, “Equilibri Mediambiental i festes populars”, centrada en la necessitat de treballar aspectes mediambientals en les festes populars, va vindre a posar en evidència el llarg camí que en este sentit queda per fer, i no obstant, com és de fàcil posar

Amb la Col·laboració de:

NOTÍCIES

en marxa determinades idees i inquietuds per a intentar equilibrar les festes amb la sostenibilitat. D'esta manera, la ponent va proposar un pla d'accions per a reduir la nostra empremta ambiental en festes, recolzat en un projecte per al disseny, la planificació i desenvolupament d'unes festes més respectuoses amb el medi ambient. Tot això abonat pel respecte energètic per a reduir emissions de CO2, integració de les persones amb discapacitats, supervisió de la utilització de contenidors, facilitació d'informació en este sentit, reutilització de materials com els gots retornables etc. Amb la gestió correcta de residus, l'eficiència energètica, el reciclatge de materials, i evitar l'impacte acústic ambiental es podria aconseguir la marca de festes ecològiques com a valor afegit.

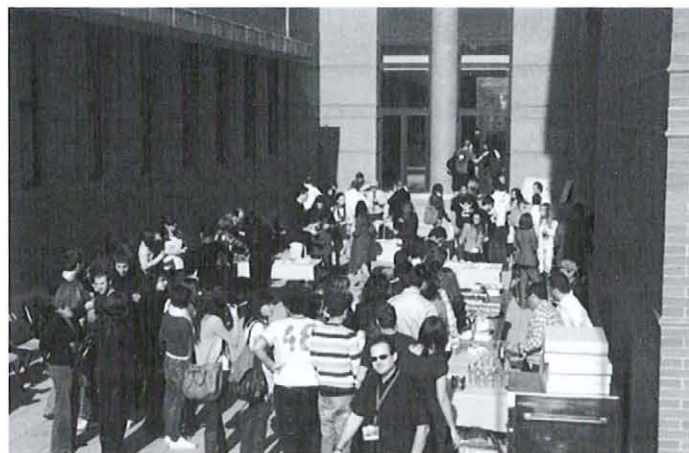
Junt amb este repte de fer més sostenibles les nostres festes, va quedar més centrat en termes comunicatius com és el d'aconseguir a poc a poc professionalitzar la realització d'estos esdeveniments. Per a això, les institucions han de ser conscients del valor diferencial que pot aportar una adequada celebració dels seus

esdeveniments tradicionals i treballar amb professionals de la comunicació perquè els assessoren en tot allò en el que a imatge es referix. D'esta manera, Izaskun Goya, responsable del gabinet de premsa de La tomatina de Buñol, va explicar la importància de la bona gestió de la comunicació i la marca de la tomatina, que ha realitzat l'ajuntament de Buñol. D'esta manera, un esdeveniment de poc recorregut històric com és la tomatina, ha posicionat en el mapa internacional, este xicotet municipi de la Comunitat Valenciana.

Estes ponències que es van desenvolupar al matí, van ser acompanyades per recessions temàtiques. L'esmorzar, al més estil pur magdalener va constar de llonganissetes, tramussos, cacauets, i coques variades. El menjar va consistir en una torrada de carn i el berenar, a càrrec del famós bunyoler castellanenc "Toni el figuero", va consistir a bunyols i figues albardades, per a finalitzar amb el vi d'honor compost per ximos, coques de Castelló i aigua de València.

A més, a la vesprada es van desenvolupar *meses* temàtiques. La primera titulada "Les festes com a patrimoni viu de la cultura i singularitat de les ciutats", Va reunir representants de l'ajuntament de Segorbe, Manuel Carceller i de Castelló, Miguel Angel Mulet on es tracte la Magdalena o l'entrada de bous i cavalls de Segorbe, com intangible fonamental per a estes ciutats que pot revertir positivament a generar reputació i imatge positiva per a elles.

La següent *mesa*, "La generació de reputació a través de les festes per als municipis. Especial importància de les festes a la Comunitat Valenciana", va comptar amb Joaquín Torres, regidor de Festes de l'Ajuntament de

NOTÍCIES

Castelló, i representants de les Junta de Festes de Castelló, Junta Central Fallera i Federació Gestora dels Fogueres de Sant Joan. Tots els participants van coincidir en la importància que té el bon desenvolupament d'estos esdeveniments tradicionals i la bona imatge que depara per a les ciutats, ja que es tracten d'esdeveniments experiencials, en els què els visitants experimenten en primera persona les vivències d'estos esdeveniments. També van coincidir en la importància de la sintonia dels consistoris amb els organismes que gestionen les festes i la necessitat de més esponsorització i suport de la ciutadania. Van concloure que potser s'hauria d'invertir un poc més en comunicació, perquè els nostres festejos populars puguen ser coneguts més enllà del nostre territori.

Finalment, l'última *mesa* "Elements vius de la festa", va comptar amb la presència del Director de l'Escola d'Hosteleria i Turisme de Castelló, Santiago Gil per la Junta de Festes de Castelló, el president de la Federació de Colles de Castelló i integrants de Grups de ball tradicional de Castelló, com els Millars i Grup Castelló. En esta *mesa* molt variada, es van parlar dels diferents elements que componen l'esdeveniment tradicional, des de la música, la gastronomia, la llengua, la indumentària,

la dansa, la cultura. Sobretot, es va tractar el tema de Castelló, i principalment les Festes de la Magdalena, fent insistència en tots els elements que determinen singularitat i realitat identitària i per tant diferenciació. Al llarg del desenvolupament d'esta *mesa*, membres del grup de ball Castelló, van realitzar tres intervencions, ballant peces recuperades amb distints tipus d'indumentària tradicional: De faena, de mudar d'hivern i de mudar.

Per a finalitzar, de totes les intervencions el que va quedar clar és que, els esdeveniments tradicionals són el centre de la vida social i cultural de totes les ciutats i pobles. Són la celebració màxima que unifica a tots els habitants del lloc i que proporciona sensació de pertinença. Però a més de simbolitzar la unitat d'eixa ciutat, els seus habitants i institucions, és en gran part de les ocasions, la carta de presentació de la ciutat davant dels seus visitants. És per això que la seua celebració i organització no pot descuidar-se, perquè provocaria un fracàs en l'organització de l'esdeveniment i, per consegüent, la generació d'una mala imatge per part de la ciutat que ho acull. D'esta manera, l'organització que tals esdeveniments comporta, s'ha de realitzar de la manera més estratègica i organitzada possible, perquè en molts casos suposarà, una oportunitat única per a mostrar al visitant i al propi ciutadà, el territori, la ciutat, en tot el seu esplendor. Per això, de la seua correcta i professional organització, cuidant tots els detalls, dependrà aconseguir construir una bona reputació entorn de la ciutat i institucions que ho organitzen.

Amb la Col·laboració de:

CAIXA RURAL CASTELLÓ

Fundación
San Isidro

LITERATURA/MÚSICA

EL ÚLTIMO ALBÉITAR TEMPLARIO

A l'efectuar unes obres en una antiga casa a Miravet (Ribera d'Ebre), apareix al costat d'uns instruments d'albéitar*, un enigmàtic pergamí que conté, en el seu inrevés, unes frases de difícil i fosca interpretació.

A partir d'aquest succés, un variopint i heterogeni grup de personatges, amb les seues vivències, els seus desenganys, les seues ambicions i esperances, es veuen embolicats en una apassionant intriga.

De la mà de l'autor, Elvira, Guillem i altres personatges ens duen al món, sinistre per a uns i lluminós per a uns altres, dels Templaris.

El relat, amb abundant i rigorosa documentació històrica,

ens convida en un bell viatge, a transitar pel món monacal i l'arquitectura religiosa de les zones pirinenques, introduint-nos en la pau i l'esplendor de les esglésies romàniques. Els afeccionats a la novel·la històrica, al thriller, als enigmes i a l'estudi i descripció dels sentiments i emocions de la condició humana, llegiran amb devoció aquest apassionant relat.

L'autor, Carlos Martínez Fabado, llicenciat en interiorisme, gran coneixedor de l'art i l'arquitectura, ens acosta en aquest, el seu primer repte literari, a la cultura i història de les diferents etapes que han deixat la seua petjada a través de la nostra vasta geografia.

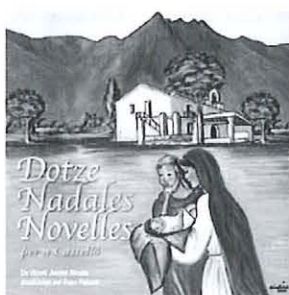
* Albéitar de l'àrab. Expert a cuidar als animals, posteriorment van derivar en veterinaris. També equivalia, en l'Edat Mitjana, a mestre ferrador.

DOTZE NADALES NOVELLES PER CASTELLÓ

Per Francisco Signes

Director de la Banda Municipal de Castelló

E l poeta Vicent Jaume Almela i el músic Pepe Falomir, persones fermament arrelades al transcórrer cultural de la nostra terra, vos presenten aquest treball amb un títol molt eloqüent, *Dotze nades novelles per a Castelló*, amb la il·lusió que algun dia formen part del repertori tradicional de Nadal de la nostra Ciutat. Vicent Jaume en cadascuna d'aquestes nades deixa transcendir un profund sentiment d'estima pel paisatge i els indrets intemporals de Castelló i el seu terme. Així, podem veure al xiquet Jesús, fent de pescador de cors al Grau en *Nit de Gaubança*; a la Verge Maria i son filllet passejant per l'horta en la tendra història que ens narra *Anhel a Fadrell*; als antics pastors del Castell Vell recorrent el Caminàs amb clares referències a la flor del taronger o a Sant Roc de Canet (o de les fontanelles) en Pastoret del Castell Vell i Pastoreta de la Plana. També trobarem símbols tan castellanencs com Lledó on Perot fa ressò del seu goig per acompanyar el cant de la Verge, en *Nadala a Lledó*; la reivindicació de l'exposició del betlem castellanenc a la portalada de la Catedral, com el lloc més natural, amb la complicitat del Campanar de la Vila en *Betlem a Santa*

Maria; o gaudirem d'un recorregut pels carrers de la Ciutat, omplint-nos d'aromes i sabors en *Aromes de Nadal* o pel vell Caminàs, escoltant el sonor cant de les ermites que l'envolten, des de la Magdalena a Sant Jaume de Fadrell, en *Nadala de les ermites* o les ofrenes de Tombatossals i la resta de personatges de la mitològica obra de Josep Pascual Tirado a Jesús en *Nadala de Tombatossals*; i la encisadora dolcesa reflectida en *Pinzellada de Nadal* o *Cant de Voler*.

Pel que fa a la música, gaudint de les melodies d'aquestes nades, es nota ràpidament la cadència original, dolça i harmoniosa pròpia de Pepe Falomir, extraordinari músic i sublim violinista. En aquesta faceta de compositor, ens obsequia amb una formació vocacional resolta, amb impecable estil, que deixa sorgir el seu amor i profund sentiment cap a una música, que arriba plenament al poble. Els autors ens han portat un Nadal amb sabor castellanenc que se'ns mostra amb paraules com: taronger, tarongina, lledoner, dolçaina, tabalet, sèquia, espartenyetes, o indrets com Lledó, el Castell Vell, la Magdalena o les ermites de Caminàs. Un treball en conjunt impregnat d'amor per la seua terra.

VOCAVULGARI COLLER

Nota de la redacció: Aquesta redacció no es fa responsable del contingut d'aquest *vocavulgar*, tot i això anima a tothom que el trobe a les seues mans que sàpiga entendre amb bon humor el sentit i l'aportació que pretén fer. Així mateix, qui pugui aportar més definicions que ens les facen arribar per correu al carrer Antoni Maura, 4-3r 12001 Castelló, fent referència a la Revista "Plaça Major" o per correu electrònic a fedecas@ono.com.

Ara, seguim endavant, amb les lletres "L" i "LI" amb text de Toni Àguila.

Per Toni Àguila i Fillol

L

• **Lamarequevaparir!**. Expressió col·loquial del cap d'aquella colla que s'ha quedat sense diners.

• **Loteria**. Falsa injecció de diners per a la colla, maldecap per als depositaris, il·lusió per als collers que se la traguen tota, estafa per als obligats a comprar-la i paperassa per a l'impremta.

Procés de la loteria de la colla

- 1.- S'imprimeixen els talonaris.
- 2.- Els collers i colleres passen a arreplegar-la (No tots).
- 3.- No la paguen, clar.
- 4.- Se l'emporten a casa.
- 5.- La fiquen dins d'un pot.
- 6.- Passen els dies (vas gastant-te la recaptació), (a més a més, quasi tota és canviada).
- 7.- Arriba la setmana del sorteig. El dipositari desesperat no té diners per a pagar els dècims.
- 8.- És el dia del sorteig. No ix una merda (Com a molt, el reintegrament per a major empenyament del dipositari).
- 9.- Tres mesos després del sorteig encara hi- ha un percentatge de collers i colleres que no l'han pagada.
- 10.- Ja són quatre mesos els que han passat i llavors apareix el coller/a i pregunta amb les paperetes a la mà: "D'açò ha tocat alguna cosa?".

LI

• **Llauradora**. Suplicí de vestimenta femenina molt usual durant les festes que serveix per a fer tard a l'acte en qüestió.

• **Llibret**. Fullet editat per alguns ents festers que es compon en un 5% d'agraïments a qui no dona res, un 10 % de programa que no es compleix i un 85 % d'anuncis.

Amb la Col·laboració de:

 INFORMACIÓ DOLÇAINA I TABAL

INFORMACIÓ ESCOLA MUNICIPAL DE DOLÇAINA I TABAL DE CASTELLÓ

“ESTUDIANT EL TABALET”

A la col·lecció “*Estudiant la Dolçaina*” de **Xavier Richart** s’afegeix un nou títol “*Estudiant el tabalet*”. Aquesta nova publicació és un treball sense precedents que tracta de definir i donar suport a l’ensenyament del *tabalet*, instrument de percussió valencià que forma parella inseparable de la dolçaina o xirimita en les festes i tradicions valencianes. Està estructurat en tres parts: la descripció de l’instrument, la tècnica preliminar d’execució i un recull dels principals ritmes de la nostra cultura tradicional. És, per tant, un eina

imprescindible per a tots aquells que vulguen aprendre a tocar i conèixer aquest instrument en les nombroses escoles de dolçaina i tabalet que existeixen en l’actualitat. En un nivell més acadèmic, també està destinat als estudiants de l’assignatura de tabalet del grau professional en l’especialitat de dolçaina al conservatori. I també, molt recomanat per a tots els professors i alumnes de l’especialitat de percussió, perquè puguen valorar i apreciar

la música i les tradicions valencianes.

“*Estudiant el tabalet*” - Rivera Editores |
www.riveramusica.com

El Grup de “Dolçaines” va celebrar amb un concert en els Salesians els seus 20 anys de trajectòria

MONUMENTAL ESPECTACLE DE LA DEGOLLÀ

El Grup de Dolçainers i Tabaleters La Degollà va celebrar el seu vintè aniversari amb un gran concert. La dolçaina va ser la protagonista principal, però l’espectacle va anar molt més allà: un concert enorme que va comptar amb la col·laboració d’Al Tall, Miquel Gil i Pep Gimeno “El Botifarra”.

El Periódico Ciudad de Alcoy (7/12/09) - P.G.

El teatre dels Salesians d’Alcoi es va omplir per complet el dissabte en l’espectacle que tancava el programa de Santa Cecília: la commemoració dels 20 anys del Grup de Dolçainers i Tabaleters La Degollà. S’anunciava com un gran muntatge, un atractiu cartell amb alguns dels més brillants noms de la música valenciana, al costat d’un complet i elaborat programa musical a càrrec dels propis músics de la “colla”. No obstant això, el magne espectacle va superar qualsevol expectativa.

augmentarien en intensitat amb els músics de La Degollà, dirigits per Jordi Sempere, repassant un complicat i brillant repertori amb obres de Francisco Valor Llorens, Saül Gómez Soler, Àngel Lluís Ferrando i B. Coulais Barratier. El conjunt es va complementar amb col·laboracions de nivell: la soprano Natalie Karkleite, el violoncel·lista Ausiàs

Gisbert, el jove cantor Mauro Castelló o la Coral de la Capella de l’Assumpció de Castalla. Un grup de metall, pianos, sintetitzadors, “sac de gemes”... arrodonint un gran espectacle, que va culminar amb una colossal “Muixeranga” i el públic posat en peus.

Va arrencar amb Pep Gimeno, “El Botifarra”, que va oferir una excel·lent mostra del cant tradicional de les nostres comarques. Al costat d’ell, Miquel Gil, va fer gala de la seua singular veu en un parell de temes. El públic va aplaudir agraït aquesta primera part, però les ovacions

La festa va arribar a la seva apoteosis amb Al Tall cantant els seus grans clàssics, com “Tio Canya” o “El cant dels Maulets”, un colofó de luxe a una vetllada que costarà oblidar.

INFORMACIÓ DOLÇAINA I TABAL

VINTÈ ANIVERSARI DEL GRUP DE DOLÇAINERS

Alcoidigital (6/12/09)

El Grup de Dolçainers alcoià "La Degollà" va celebrar anit amb un concert especial el Vintè aniversari de la formació. El Teatre dels Salesians, ple de gom a gom, es va bolcar amb el concert que va fer un repàs per algunes de les peces més significatives i reconeixibles de la música de dolçaina. Pep Gimeno "Botifarra", Miquel Gil i els membres de Al Tall li feren l'acompanyament a la celebració.

XX Aniversari Degollà concert

A.G. Un concert de tres hores sembla realment poc per a commemorar el vintè aniversari d'un dels grups de dolçainers més representatius del País Valencià. Responsables de la recuperació de l'instrument de la dolçaina a Alcoi i artífex de la renovació i invenció dels usos d'aquest instrument tradicional, La Degollà va fer vibrar un públic que, després del concert, encara semblava voler-ne més.

A l'espectacle hi van tindre una gran responsabilitat el "cantaor" de Xàtiva Pep Gimeno "Botifarra", qui va interpretar un dels cants de dol tradicional, acompanyat de dos dels "ballaors" del Grup de Danses La Carrasca. Tal i com va recordar, "el ball se solia fer a la mort d'alguna criatura. L'última vegada que es va sentir i ballar de forma normal va ser l'any 1924 al soterrar d'una xiqueta de dos anys de la Costera de nom Il·luminada".

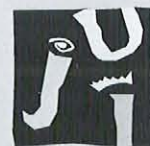
Miquel Gil va interpretar Teresa, en honor del grup i de l'Ovidi Montllor. Gil també va cantar alguna de les peces més reconegudes dels seus darrers treballs, com L'Amor és Déu en Barca, un tema fet sobre els versos del poeta Enric Casassas al disc Orgànic. També va tocar amb els

membres del grup Al Tall, que es van sumar a la celebració de La Degollà amb la seua música.

La Muixeranga

El moment més emotiu del concert arribà amb la interpretació de la Muixeranga, on tots els components del grup van fer valdre la seua capacitat per a reinterpretar un dels temes més reconeguts de la música d'arrel plenament valenciana. Acompanyades per música de piano, violoncel i altres instruments de vent, les dolçaines del grup van entusiasmar els presents.

Amb la Col·laboració de:

UNIVERSITAT
JAUME I

XAFARDECOLLES

XAFARDECOLLES.

Notícies íntimes del món de les Colles

• El nostre amic, Rafa Alabau és des de maig president de la gaiata 8 *Portal de l'Om*, una clara mostra de la implicació de la gent de les colles en el món de la festa de Castelló. Li desitgem el millor del món.

• La Regidoria de Sostenibilitat de l'Ajuntament de Castelló ha editat la guia *El camí de la Magdalena*, un fullet il·lustrat que recull la geografia, paratges, història i simbologia del trajecte que porta des de la plaça Major fins a l'ermita de Santa Maria Magdalena. El podeu trobar en qualsevol tinença d'alcaldia i en edificis municipals.

• Ens ha contat un pardalet, que el nostre president, *Ramon de Canet* i el Cavallers Templers de Castelló van arrasar en l'entrada del Rei Cristià, Jaime García Guía, a la Vila Joiosa el passat 25 de juliol. Per cert, es trobaren a Leandre Escamilla, estava organitzat per Xarxa Teatre.

• Els Cavallers Templers de Castelló nomenats *Hermano Mayor* de la Setmana Santa 2010 per la Confraria del Crist de Medina-celi.

• Mari Paz Lázaro Espadas i Ana Frías Llorens reines de les Festes de la Magdalena 2010.

• Lorenzo Casanovas nou prohom de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, benvingut.

• Joanjo Trilles reelegit per a dos anys més al front de la nostra Federació.

• El col·laborador d'aquesta revista, Àlvar Monferrer ha estat nomenat *Guillem de Montrodó 2010*, per la Milícia Templària de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta. Estem convençuts que ho portarà molt dignament.

• Ja està en marxa la Secció de Jocs-Esports Tradicionals. Amb la col·laboració de la Federació de Jocs-Esports Tradicionals de la Comunitat Valenciana, el CEFIRE i el Patronat d'Esports s'ha realitzat un curs de monitor-animador de Jocs Tradicionals que ha estat un èxit de participació amb 36 alumnes.

• La colla "Reyes" representarà a la nostra Federació en els diferents campionats de birles que es faran en les nostres comarques.

• La gran família dels *magres* segueix fent-se gran, el passat mes d'octubre va nàixer Lluna, filla de Sònia Sanz i Carles Mulet, de la Colla "El magre". Benvinguda.

Amb la Col·laboració de:

Crònica Novembre Templar 2009

Presentació Mestre Templar al Corte Inglés

Concert Cavallers Templers, Toni de l'Asunción

Nit Templària, Miguel Ángel Mulet pregoner

Canvi Mestre Templar

Jordi Pau, Mestre Templar 2010

Distintiu d'argent dels Cavallers Templers a Joanjo Trilles

El Corte Inglés

* ÀMBITO cultural

Crònica de la Nit de Sant Joan 2009

Concurs Cartells

Concert per Sant Joan

Roda premsa

Planetari

Concurs Coques de Sant Joan

Nit de Sant Joan

Col·labora